

IAK vragen Besluit toevoeging pandemieafdeling Kiesbesluit

1. Wat is de aanleiding?

Het wetsvoorstel Wet toevoeging pandemieafdeling Kieswet introduceert een pandemieafdeling in de Kieswet. Indien er in de toekomst sprake is van een pandemie is het namelijk van belang dat er specifiek ten behoeve van de voorbereiding en organisatie van verkiezingen maatregelen kunnen worden voorgeschreven, zodat deze veilig kunnen plaatsvinden voor de kiezers, stembureauleden en de gemeentelijke organisatie. Het wetsvoorstel bevat enkele grondslagen die bij algemene maatregel van bestuur nader kunnen/dienen te worden ingevuld. Dit besluit bevat die nadere regels.

2. Wie zijn betrokken?

Gemeenten zijn betrokken vanuit hun verantwoordelijkheid om de verkiezingen te organiseren met inachtneming van de regels uit de pandemieafdeling. Voor (leden van) het centraal stembureau, hoofdstembureau en nationaal briefstembureau gelden een aantal afwijkende regels. Voor kiezers en kandidaten gelden enkele aanvullende/afwijkende procedures op basis waarvan zij veilig deel kunnen nemen aan het verkiezingsproces.

3. Wat is het probleem?

Indien er sprake is van een pandemie, is het van belang dat verkiezingen op verantwoorde wijze doorgang kunnen vinden en zoveel als mogelijk geprobeerd wordt om deelname aan het verkiezingsproces voor iedereen op een veilige manier mogelijk te maken. Aangezien het verkiezingsproces zeer gedetailleerd is vastgelegd in de Kieswet en in het Kiesbesluit, vergen de voorgestelde aanpassingen om het proces iets anders in te richten in geval van een pandemie een wijziging van de wet- en regelgeving.

4. Wat is het doel?

Het uitwerken van enkele van de bepalingen uit pandemieafdeling die aan de Kieswet wordt toegevoegd. Hiertoe wordt ook aan het Kiesbesluit een nieuwe afdeling toegevoegd, die enkel van kracht is als de pandemieafdeling uit de Kieswet van kracht is.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De minister van BZK is verantwoordelijk voor het verkiezingsproces. Gelet op het belang dat verkiezingen ook in tijden van pandemie veilig doorgang kunnen vinden, is het aan de minister om hier regels voor te stellen. Vanwege de zeer gedetailleerde wijze waarop het verkiezingsproces in de Kieswet en het Kiesbesluit is vastgelegd, is het stellen van afwijkende regels voor een verkiezing in tijden van pandemie enkel mogelijk door middel van een wijziging van de wet- en regelgeving.

6. Wat is het beste instrument?

Zie antwoord onder 5.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het besluit beoogt burgers te faciliteren, in die zin dat er in tijden van pandemie regels gelden die deelname aan het verkiezingsproces (zowel voor kiezers als voor kandidaten) laagdrempeliger mogelijk maken. Hier staat tegenover dat de overheid (gemeenten in hun rol als organisator van de verkiezing en het centraal stembureau, hoofdstembureau en nationaal briefstembureau) enkele onderdelen van het verkiezingsproces net op een andere manier zal moeten organiseren indien er sprake is van een pandemie.